నీళ్ళు పుట్టని నిజాయితీ

ఉదయం తొమ్మిదవుతూనె అలవాటు ప్రకారం లైబ్రరీకి బయలుదేరాను.

కడుపులో ఆత్మారాముడు అల్లరి పెట్టడంతో జేబులు తడుముకున్నానోమారు.

దొరికిందో పావలా.

మరి ఆలశ్యం చేయకుండా రోడ్డు ప్రక్కనున్న టీ బడ్డీలో ఆఫ్ టి త్రాగి గ్రంధాలయం చేరుకున్నాను.

లోపల కడుగు బెట్టగానె నా కోసమేనన్నట్లు బల్లమీదొక దినపత్రిక ఎదురు చూస్తోంది.

ఉద్యోగ ప్రకటన లేమైనా ఉన్నాయేమోనని పేజీలు త్రిప్పాను.

తాటి కాయంత అక్షరాలతో కనిపించిందో ప్రకటన. ఇటువంటి ప్రకటనలే నా లాంటి నిరుద్యోగులందరికి పంచభక్ష్య పరమాన్నాలు.

ఇంత లేసి కళ్ళు చేసుకుని మరీ చూశాను.

“విజయా చిట్‌ఫండ్ ప్రైవేట్ లిమిటెడ్.”

ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో గల అన్ని బ్రాంచిలలో పని చేయడానికి అర్హతలు గల అభ్యర్థుల నుండి దరఖాస్తులు కోరబడుతున్నాయి.

విద్యార్హతలు ఇంటర్ లేక తత్సమానమైన పరీక్ష పాసై వుండాలి. ఖాళీలు రెండు వందలు జీతం- నెలకు ఎనిమిది వందలు. అనుభవం లేకపోయినా ఫరవాలేదు. అభ్యర్థులు తమ బయోడేటాను తెలుపుతూ దిగువ చిరునామాకు పది రూపాయలు ఎమ్.ఓ. చేసిన రిసిప్టు విధిగా జతపర్చాలి. పది రోజులలోపుగా

ధరఖాస్తులు పంపుకోవాలి.

పి.వి.రాజు

డైరెక్టర్

విజయా చిట్‌ఫండ్ ప్రైవేట్ లిమిటెడ్

విశాఖపట్నం

"డైరెక్టర్ రాజు!" కొంపతీసి నా క్లాస్‌మేట్ రాజు కాదుకదా! నా అదృష్టం పండి వాడే నా చిన్ననాటి స్నేహితుడైతే తప్పకుండా ఉద్యోగమిస్తాడు.

ఆ ఆశతోనే మామయ్యను బ్రతిమలాడి ఇరవై రూపాయలు తీసుకుని మరునాడే ప్రయాణమయ్యాను.

బస్‌స్టాండు చేరుకునే సరికి రెడీగా వుంది నాన్‌స్టాప్. బుకింగ్ కౌంటర్లో చేతులు పెట్టి వైజాగ్‌కి ఒక టిక్కట్టిమ్మన్నాను. విజయనగరం నుండి ఛార్జీ ఏడున్నరైతే చిల్లర లేదంటూ ఇరవై కాగితమిస్తే పన్నెండు రూపాయలు చేతిలో పెట్టాడు. ఇక వాడితో అర్ధరూపాయి కోసం పేచీ పడితే కాబోయే పని అవదేమోనన్న సెంటిమెంటుతో కిమ్మనలేదు.

ఉదయం ఎనిమిదిం పావుకు బయలుదేరిన బస్సు తొమ్మిదిం పావుకు ఆర్.టి.సి. కాంప్లెక్స్ చేరుకుంది.

కొందరు ఆటోలలో కొందరు రిక్షాలలో మరికొందరు సిటీ బస్సులలో ఎవరి తాహతుకు తగ్గట్టూ వారు గమ్యస్థానం చేరుకోవాలని తాపత్రయ పడుతున్నారు.

నాబోటి వాళ్ళకు కాళ్ళే కారు. అందుకే తిన్నగా కాళ్ళకు బుద్ధి చెప్పాను.

టూ టౌన్ పోలీసు స్టేషను వరకు వచ్చానో లేదో ఓ నికృష్టజీవి "ధర్మం బాబూ!" అంటూ నా వెంట పడ్డాడు. వాడి చేతులకు కాళ్ళకు కట్లున్నాయి. మొహం వికృతంగా వుంది.

చిల్లరలేదని తప్పించుకు పోదామన్నా ఓ పట్టాన నన్ను విడిచి పెట్టలేదు. ఈ జిడ్డుమరి వదిలేటట్టు లేదనుకుని ఓ పది పైసలుంటే వాడి జోలిలో వేసాను.

నన్ను చూడడంతోనే "రవీ!" అన్నాడు వాడు.

ఆ పిలుపులో అత్యంత ఆత్మీయత ఇమిడి వుంది.

ఆశ్చర్యంగా చూశాను అతడి వంక.

"నేను రవీ! మనం కలసి చదూకున్నాం మర్చిపోయావా?"

నిర్ఘాంతబోయాను. కొన్ని క్షణాల వరకు నా నోరు పెగల్లేదు.

"అరే, నువ్వా? ఇలాయ్యై పోయావేంరా?" అన్నాను ఆశ్చర్యం నుండి తేరుకుంటూ.

ఇన్నాళ్ళూ ఉద్యోగం దొరకకపోయే సరికి నా కంటె అభాగ్యుడు మరొక డీ లోకంలో ఉండడేమో ననుకున్నాను. వాడి పరిస్థితి కళ్ళారా చూశాకా ఎంతో జాలి వేసింది.

వీడికి జబ్బు ఎలా ప్రవేశించింది చెప్మా అని అనుకొంటూ వుండగానే "నిన్ను చూసి ఎన్నాళ్లైందో రా...రా... ఈ దగ్గర్లోనే వుంటున్నాను. కాస్సేపు మనసు విప్పి మాట్లాడుకుందాం" అన్నాడు.

యాంత్రికంగా అనుసరించానతడిని.

ఒక కమ్మరింట్లోకి తీసుకెళ్ళి బల్లవేసి కూర్చోబెట్టి లోపలకెళ్ళాడు.

ఐదు నిమిషాల తర్వాత తిరిగి వచ్చిన రఘుని చూశాకా నాకు మతిపోయింది. పోలీసు స్టేషను దగ్గర చూసిన రఘేనా వీడు?..... ఆ ముఖమేనా ఇది?... ఆ కట్లేవి?... ఆ జోలేది?..

"ఏమిట్రా ఈ నాటకం?"

"జీవిత నాటకం - కుష్ఠురోగి పాత్ర ధరించాను. ఎలా వుంది మన వేషం? అన్నాడు నవ్వుతూ.

"అడుక్కు తిన్నట్లే వుంది" అని మనసులో అనుకుని "ఇంతకూ దేనికి నాటకం?" వాడు చేస్తున్న పనిని అసహ్యించుకుంటూనే అడిగాను.

"బ్రతకడం కోసం".

"ఇంత కంటె మరో మార్గం కనపడలేదా?"

"లేదు. ఉద్యోగం కోసం కాలుతున్న కడుపు పట్టుకుని ఎందరెందర్నో ఆశ్రయించాను. నా సంపాదన మీదే ఆధారపడ్డ తండ్రి కోసం. వయసొచ్చిన చెల్లెలు కోసం ఇంటింటా చాకిరీ చేసి మంచం పట్టిన అమ్మకోసం అడ్డమైన వాళ్ళందరి కాళ్ళూ పట్టుకున్నాను. నువ్వు ఎఫ్.సి.వి. లాభం లేదన్నారు. ఉత్తరమో దక్షిణో సమర్పించుకుంటే గాని ప్రయోజనం వుండదన్నారు. నువ్వు ఇంటర్వ్యూలో సెలక్టు కాలేదన్నారు. చివరికి కలం పట్టిన చేత్తోనే సుత్తి పట్టుకుని రాళ్ళు బ్రద్దలు కొట్టాను. చేతులు పుళ్ళయ్యాయి కాని కడుపు నిండలేదు.

"అందుకని ప్రజలను మభ్యపెట్టి, మోసం చేసి బ్రతకాలనుకొంటున్నా వన్న మాట. ఇలా ఆత్మవంచన చేసుకుంటూ దగా కోరుగా బ్రతికే కంటే..."

"తొందర పడకు. ఒకడు మరొకణ్ణి మోసం చేయకుండా, దోచుకోకుండా ఈ నవ్య సమాజంలో మనుగడ సాగించడమే దుర్లభం. అలా అని నేను ఎవరి జేబూ కొట్టలేదు. ఎవరింటికి కన్నం వేయలేదు. వాళ్ళ మనసు కరిగి ధర్మం చేస్తున్నారు. దానధర్మాల మీద నమ్మకమున్నంత కాలం ఈ దేశంలో ఈ పాత్రకో మాంచి ప్యూచరుంది. నా సంగతి చెప్పుకుంటూ నీ గురించే మరచిపోయాను. ఏమిటి తీసుకుంటావ్? కాఫీయా?... టియా?..."

"నాకేం వద్దుగాని, ఒక్క ముక్క చెప్పు నువ్వు చేస్తున్న ఈ పని నీకసహ్యమేయడం లేదూ? కృషి వుంటే మనిషె ఋషి అవుతాడంటారు. మన క్లాస్‌మేటు 'రాజు' నీకు జ్ఞాపకమున్నాడనే అనుకొంటాను. వాడీ రోజు ఒక పెద్ద చిట్‌ఫండ్ కంపెనీ డైరక్టరు. వాడా స్థితికి ఎదుగుతాడని నువ్వుగాని నేనుగాని వూహించామా? ఇప్పుడు నేనీవూరు వచ్చింది కూడా వాడికోసమేరా."

"ఎవరి అదృష్టం వాళ్ళది" నిర్లిప్తంగా అని ఊరుకున్నాడు రఘు.

సరే, మరి వస్తాను. నాకక్కడ ఉద్యోగమైతే నీ గురించి కూడా చెబుతాన్లే."

అలాగేనంటూ రోడ్డు వరకు సాగనంపాడు రఘు.

జగదాంబ జంక్షన్ చేరే సరికి పదిన్నరైంది. ఆ ఐదురోడ్ల కూడలి జనప్రవాహంతో ఎంతో బిజీగా వుంది. రకరకాల వాహనాల శబ్దంతో వాతావరణమంతా గోలగా వుంది.

నలువైపులా జాగ్రత్తగా గమనిస్తూ నడవసాగాను. ఉన్నట్లుండి "విజయా చిట్‌ఫండ్ ప్రైవేట్ లిమిటెడ్" అన్న బోర్డు నా కళ్ళకు సాక్షాత్కరించింది. నా ఆనందానికి అవధులు లేవు.

లోపల కెళ్ళడానికి ఒక క్షణం తటపటాయించి ఆ కంపెనీ డైరెక్టరు నా మిత్రుడే కదానని అనుకుని ధైర్యంగా లోపలకడుగుబెట్టాను.

వరండాలో విజిటర్సు కూర్చునేందుకు కాబోలు కుర్చీలున్నాయి. లోపల గది ముందు "డైరక్టర్ రాజు" అన్న నేమ్ బోర్డు కొట్టొచ్చినట్లు కనబడుతోంది.

"ఎవరు కావాలి సార్?" అడిగాడు అక్కడున్న అటెండరు.

"రాజుగార్ని చూడాలి అన్నాను" కాస్త హుందాగా కాలరు సర్దుకుంటూ.

"ఇంటర్వ్యూ కొచ్చారా?"

"లేదు రాజు నా ఫ్రెండ్" అన్నాను.

అంతే మారు మాట్లాడకుండా కర్టెను తొలగించి లోపల కెళ్ళమన్నాడు.

అక్కడున్న రాజు నా మిత్రుడే కావడంతో ఆనందంతో విష్ చేసాను.

ఫోనెత్తి ఎవరికో డయల్ చేయబోయి నన్ను చూడగానే ఆ ప్రయత్నం విరమించాడు.

'వెరిగ్లాడ్ టు సియు, కమాన్ రవి... ప్లీజ్ బీ సీటెడ్' అన్నాడు సంతోషాన్ని వ్యక్తం చేస్తూ...

"మీ ప్రకటన దిన పత్రికలో చూసాను. నువ్వీ కంపెనీకి డైరక్టరువని తెలిసి ఎంతగానో పొంగిపోయాను. అందుకే నిన్ను చూడాలని పనిగట్టుకు బయలుదేరాను" అన్నాను ఎదురుగా వున్న సీట్లో కూర్చుంటూ.

"చాలా మంచిపని చేసావు ప్రస్తుతం ఏం చేస్తున్నట్లు? జాబా... బిజినెస్సా".

"రెండూ కావు. ఖాళీగా వున్నాను మీ కంపెనీలో పోస్టు వుంటే చూడు" అన్నాను తాపీగా.

"స్టర్లనీ.. బోయ్.. రెండు లిమ్కా"

"నో థాంక్స్"

"నథింగ్ డూయింగ్. యు ఆర్ నాట్ ఓన్లీమై ఫ్రెండ్ బట్ ఆల్సో గెస్ట్."

ఇంటరు మూడుసార్లు తప్పిన రాజు ఈ రోజు అంత చక్కగా ఇంగ్లీషు మాట్లాడుతూ వుంటే ఆశ్చర్యపోయాను.

"అన్నట్లు నీకీ సంగతి తెలుసా?"

ప్రశ్నార్థకంగా ముఖం పెట్టాడు రాజు.

"మన రఘులేడూ?"

"ఊ వాడు"

"ఏం చెప్పమంటావ్. ఉద్యోగం దొరకలేదని ముష్టివాడిలా వేషం వేసుకుని జీవనం సాగిస్తున్నాడు."

ఇంతలో కూల్‌డ్రింక్స్ రావడంతో మా సంభాషణలకు రవ్వంత అంతరాయ మేర్పడింది.

తర్వాత మళ్లీ రాజే అన్నాడు.

"ఒరేయ్ ఈ రోజుల్లో ఎవడు మాత్రం నిజాయితీగా బ్రతుకుతున్నాడ్రా? బ్రతుకు తెరువు కోసం ఎవడికి నచ్చిన మార్గాన్ని వాడు ఎంచుకున్నాడు. ఇందులో నువ్వు ఎంచగల తప్పేమీ నాకు కనిపించడం లేదు."

"అంటే నువ్వు కూడా వాడు చేస్తున్న పనిని సమర్థిస్తున్నావా?"

"లేదు యదార్థం మాట్లాడుతున్నాను. అంత వరకు ఎందుకు మన జూనియర్

హరికృష్ణ లేడూ!"

"ఊఁ"

"నీకు వాడి సంగతి తెలీదా? దొంగ సర్టిఫికెట్లిచ్చి హైదరాబాదులో శ్లాబ్ బిల్డింగ్ కట్టాడు.

హైదరాబాదులో వాడెక్కడుంటున్నాడు?"

"ఆబిడ్స్‌లో"

"అలానా? ఐతే వాడు చేస్తున్న పని కూడా ఎంతో మంచిదంటావ్ అంతేనా?"

"అంతవరకెందుకు? నువ్వు స్నేహితుడవని చెబుతున్నాను. మా కంపెనీ నిజం అని నమ్ముతున్నావా?"

"వాట్‌డుయూమిన్?" అన్నాను ఆశ్చర్యంగా.

"అంతా బోగస్‌రా. మా ప్రకటన చూసి ఉద్యోగంకోసం ప్రతి నిరుద్యోగి పదిరూపాయలు మనియార్డరు చేసి ధరఖాస్తు పంపుకుంటాడు. మాకు రోజూ టపాలో వంద అప్లికేషన్లు పైగా వస్తున్నాయి. అంటే ఆదాయం రోజుకు వెయ్యి రూపాయలు పై చిలుకన్నమాట. మా గుట్టు చప్పుడు కాకముందే మకాం మరో స్టేషనుకు మారుస్తాం."

"అంటే నిరుద్యోగులకు ఆశ కల్పించి వాళ్లను మోసం చేసి దోపిడీ చేస్తున్నావన్నమాట."

"దానిని మోసం అనరురాభాయ్".

"మరేమంటారు?"

"నీతో నాకు వాదమెందుకు? కావాలనుకుంటే నువ్వు నాతో చెయి కలుపు".

"నో... నెవ్వర్... నువ్వు చేస్తున్న పని నాకేం నచ్చలేదు శలవ్... గుడ్‌బై" అంటూ బయటకొచ్చేసాను.

నా కళ్లు బైర్లు కమ్మినట్లయ్యాయి. మెదడు మొద్దుబారి పోయింది. గూండాలు, దోపిడీదారులు మాటటుంచి చదూకున్న వాళ్లే ఇలా ప్రజల్ని మోసగించడానికి పూనుకుంటే మనదేశం ఏమై పోతుంది? భగవాన్! ఇప్పుడు నా కర్తవ్యం? రాజు, హరికృష్ణలు చేస్తున్న పనులు పోలీసులకు తెలియజేయాలా? వద్దా? వాళ్లను ప్రభుత్వానికి నా చేతులతో అప్పగిస్తే మిత్రద్రోహం అనిపించు కుంటుందేమో! ప్రతివాడు అవినీతిని రూపు మాపాలంటాడు. కాని ఆచరణలో మాత్రం శూన్యమే.

విద్రోహక చర్యలు చేస్తున్నప్పుడు స్నేహితుడైనా [illegible]
పౌరునిగా నా కనీస బాధ్యత ఇలా ద్వంద్వ [illegible]
చేరుకున్నాను.

వాళ్లకి ఇన్ఫర్మేషన్ ఇచ్చినందుకు [illegible]
నాలాంటివాడు ఈ దేశానికి ఎంతో అవసరమన్నారు. [illegible]
ఇప్పిస్తామన్నారు.

"నాకు బహుమతి వద్దు. మీ డిపార్టుమెంటులో ఏదైనా [illegible]
చేతనైనంత సేవ చేస్తాను" అన్నాను.

అలాగే అప్లికేషన్ రాసివ్వండి. రికమండు చేసి పంపిస్తాను" అన్నాడు
యస్.ఐ.

నేనేదో ఘనకార్యం చేసినట్లుగా గర్విస్తున్నాను. ఉద్యోగం దొరకబోతున్నందుకు
సంబరపడి పోయాను.

రోజులు గడుస్తున్నాయి. ఉద్యోగమూ దొరకలేదు బహుమతీ లేదు.

నాలో ఇంకా ఆశ చావక పోవడంతో వైజాగ్ వెళ్ళి మళ్ళీ ఇన్స్పెక్టరుగార్ని
కలుసుకున్నాను.

"సారీ రవీ!.... నీకు ఏజ్‌బారై పోయింది. [illegible]
పనికిరావు." అన్నాడు పోలీసు ఇన్స్పెక్టరు [illegible]

[illegible]